

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ, ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΟΥ

ΕΠΙΘΟΡΙΑΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΥΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapostoloi.gr e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com τηλ. 210 8027738

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ 29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2012

ΕΤΟΣ 5ον ΤΕΥΧΟΣ 201

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1. Παρασκευή 4 Μαΐου 5 μ.μ. Απογευματινό προσκύνημα στην Ι.Μ. Αγ Εφραίμ Νέας Μάκρης.
2. Σάββατο 12 Μαΐου 7 π.μ. Ιερό Προσκύνημα Ι.Μ. Αγ. Σεραφείμ του Σάρωφ Τρίκορφο Φοκίδας.
3. Κυριακή 13 Μαΐου 9:30 -1:30 π.μ. 50^η Αιμοδοσία στο πνευματικό κέντρο της ενορίας μας

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

Κατά ένα παλαιό λειτουργικό έθιμο της Έκκλησίας μας, την έπομένη των μεγάλων έορτών τελείται ή «Σύναξις», πανηγυρική δηλαδή συνάθροισις των πιστών, πρός τιμήν των ιερών προσώπων, πού διεδραμάτισαν ένα σπουδαίο ρόλο στό έορτασθέν γεγονός. Έτσι την έπομένη των Χριστουγέννων έορτάζομε την Σύναξι της ύπεραγίας Θεοτόκου καί την μετά τά Χριστούγεννα Κυριακή την μνήμη Δαυίδ του βασιλέως, Ίωσήφ του μνήστορος καί Ιακώβου του αδελφοθέου. Τήν έπομένη των Θεοφανείων την Σύναξι του Προδρομού. Τήν έπομένη της Υπαπαντής την Σύναξι του δικαίου Συμεών του θεοδόχου καί της προφήτιδος Άννης. Τήν έπομένη του Εύαγγελισμού την Σύναξι του αρχαγγέλου Γαβριήλ κλπ. Στο ίδιο προφανώς αίτιο όφείλεται καί ό έορτασμός την δευτέρα Κυριακή μετά του Πάσχα δύο ομάδων προσώπων πού υπηρέτησαν στό γεγονός της Αναστάσεως του Κυρίου, άφ' ενός δηλαδή του Ίωσήφ του από Αρμαθαίας καί του Νικοδήμου, πού έθαψαν τό σῶμα του Κυρίου, άφ' έτέρου δέ των Μυροφόρων γυναικῶν, πού ήλθαν νά αλείψουν μέ μύρα τό σῶμα καί πρώτες άκουσαν τό εύαγγέλιο της Αναστάσεως καί πρώτες είδαν τον

ἀναστάντα Κύριο. Σύμφωνα λοιπόν πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἢ σύναξις πρὸς τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῶν προσώπων θά ἔπρεπε νὰ ἐορτάζεται τὴν ἐπομένη τοῦ Πάσχα, τὴν Δευτέρα δηλαδὴ τῆς Διακαινησίμου. Ἀλλ' ὅλη ἐκεῖνη ἡ ἐβδομάς, ἀπὸ τὴν Δευτέρα μέχρι τὸ Σάββατο, κατεῖχετο ἀπὸ τὸ θέμα τῆς Ἀναστάσεως. «Ἐλογίζετο» ὡς μία πασχάλιος ἡμέρα. Ἡ μετὰ τὸ Πάσχα πάλι Κυριακὴ λόγῳ τοῦ γεγονότος πού συνέβη κατ' αὐτήν, τῆς ἐμφανίσεως δηλαδὴ τοῦ ἀναστάντος στὸν Θωμᾶ καὶ στοὺς μαθητάς, ἦταν ἤδη κατελημμένη ἀπὸ τὸν ἐορτασμό τοῦ περιστατικοῦ αὐτοῦ. Ὁ ἐορτασμός του διήρκεσε ὅλη τὴν ἐπακολουθοῦσα ἐβδομάδα καὶ ἡ πρώτη μετὰ τὸ Πάσχα ἐλευθέρη ἡμέρα γιὰ τὴν τοποθέτησι τῆς «Συνάξεως» ἔμενε ἡ δευτέρα μετὰ τὸ Πάσχα Κυριακὴ.

Ἔτσι κατὰ τὸν Ἰ' αἰῶνα βρισκομε σὲ ἐορτολόγιο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως νὰ ἀναγράφεται στὴν Κυριακὴ αὐτὴ ἡ «μνήμη τῶν δικαίων Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας καὶ Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς καὶ τῶν λοιπῶν μαθητριῶν τοῦ Κυρίου», γιὰ νὰ προστεθῆ ἀργότερα σ' αὐτοὺς καὶ ἡ μνήμη τοῦ «νυκτερινοῦ μαθητοῦ» τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Νικοδήμου. Ἀπολυτίκιο τῆς ἡμέρας, ἐκτός ἀπὸ τὸ γνωστὸ «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ...», ἦταν καὶ τὸ παλαιὸ τροπᾶριο «Τῶν μαθητῶν σου ὁ χορός...», πού σήμερα, κάπως παρηλλαγμένο, ἀπαντᾷ σάν δεῦτερο κάθισμα τοῦ ὀρθρου τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων μετὰ τὴν γ' ὥδῃ τοῦ κανόνος καὶ στὴν Παρακλητικὴ σάν δεῦτερο καὶ πάλι κάθισμα μετὰ τὴν δευτέρα στιχολογία στὸν ὀρθρο τῆς Κυριακῆς τοῦ β' ἤχου. Ἀκριβῶς δέ τὸ τροπᾶριο αὐτό, πού ἔχει εἰδικὰ γραφῆ καθὼς φαίνεται γιὰ τὴν παροῦσα ἐορτῆ, μᾶς δίδει καὶ τὸ θέμα τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων καὶ τὴν συνάρτησί του πρὸς τὸ θέμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου:

*«Τῶν μαθητῶν σου ὁ χορός σὺν μυροφόροις γυναιξὶ
ἀγάλλονται συμφώνως, κοινήν γὰρ ἐορτὴν αὐτοῖς ἐορτάζομεν εἰς δόξαν
καὶ τιμὴν τῆς σῆς ἀναστάσεως καὶ δι' αὐτῶν δεόμεθα, φιλάνθρωπε Κύριε,
τῶ λαῶ σου παράσχου τὸ μέγα ἔλεος».*

Ἡ κοινὴ ἐορτὴ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου, τοῦ Ἰωσήφ καὶ τοῦ Νικοδήμου, καὶ τῶν Μυροφόρων γυναικῶν ἐορτάζεται πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι δηλαδὴ μία ἀνακίνησις, μία ἀνανέωσις τοῦ ἀναστασίμου πανηγυρισμοῦ μὲ νέο κέντρο, τὰ πρόσωπα πού ἄμεσα συνεδέθησαν μὲ αὐτόν.

Ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Νικόδημος κατεῖχαν ὑψηλά ἀξιώματα στὴν Ἰουδαϊκὴ κοινωνία. Ἦσαν μέλη τοῦ Μεγάλου Συνεδρίου, τῆς Βουλῆς. Ὁ πρῶτος, ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, πόλεως τῶν Ἰουδαίων (Λουκ. 23, 51), «ἄνθρωπος πλούσιος» (Ματθ. 27, 57), «εὐσχήμων βουλευτῆς» (Μάρκ. 15, 43), «μαθητῆς κεκρυμμένος διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων» (Ἰω. 19, 38. Ματθ. 27, 57), πού «προσεδέχετο τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Λουκ. 23, 51.

Μάρκ. 15, 43) καί δέν συγκατετίθετο μέ τά λοιπά μέλη τοῦ Συνεδρίου στήν κατά τοῦ Χριστοῦ βουλήν καί πρᾶξι των (Λουκ. 23, 51), κατά τίς πληροφορίες τῶν Εὐαγγελίων, ἀναλαμβάνει τόν τολμηρό ρόλο νά ζητήσῃ γιά ταφή τό σῶμα τοῦ ἐκτελεσθέντος ὡς ἐπαναστάτου κατά τῆς Ρωμαϊκῆς ἀρχῆς βασιλέως τῶν Ἰουδαίων. Προσέρχεται στόν Πιλάτο καί ζητεῖ τό σῶμα. Λαμβάνει τήν ἄδεια τῆς ταφῆς, τοῦ ἀποδίδει πρόχειρες νεκρικές τιμές καί τό θάπτει στό κενό μνημεῖο, πού εἶχε ἐτοιμάσει γιά τόν ἑαυτό του. Στό ἔργο του αὐτό βοηθεῖται καί ἀπό ἕναν ἄλλον ἄρχοντα τῶν Ἰουδαίων, τόν Νικοδήμο, φαρισαῖο (Ἰω. 3, 1), μέλος καί αὐτόν τοῦ Συνεδρίου, πού παλαιότερα εἶχε ἔλθει μία νύκτα νά συναντήσῃ τόν Χριστό καί νά ἀκούσῃ τήν διδασκαλία Του (Ἰω. 3, 1 ἐξ.) καί εἶχε ἐπιχειρήσει νά τόν ὑπερασπίσῃ ἀργότερα στό Συνέδριο (Ἰω. 7, 50). Αὐτός φέρνει καί μία μεγάλη ποσότητα ἀρωμάτων «μίγμα σμύρνης καί ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν» γιά νά ἐνταφιάσουν τόν Χριστό κατά τά Ἰουδαϊκά ἔθιμα (Ἰω. 19, 39-40).

Τά δύο λοιπόν αὐτά σοβαρά καί ἐνυπόληπτα πρόσωπα προσάγονται ἀπό τήν Ἐκκλησία σάν δύο ἀψευδείς μάρτυρες τοῦ θανάτου καί τῆς ταφῆς τοῦ Χριστοῦ. Αὐτοί τόν εἶδαν νεκρό, ζήτησαν τό σῶμα ἀπό τήν Ρωμαϊκή ἀρχή, τό κατέβασαν ἀπό τόν Σταυρό, τό ἄλειψαν μέ τά ἀρώματα καί τό τύλιξαν στά σάβανα, τό μετέφεραν καί τό ἔθαψαν καί προσεκύλησαν «λίθον μέγαν» στή θύρα τοῦ μνημείου. Εἶναι σάν μία ἕμμεσος ἀπάντησις σ' ἐκείνους πού τυχόν θά ἀμφέβαλλαν γιά τόν πραγματικό θάνατο τοῦ Σταυρωθέντος. «Ἐπί στόματος δύο μαρτύρων καί ἐπί στόματος τριῶν μαρτύρων στήσεται πᾶν ρῆμα», ἔλεγε ὁ Μωσαϊκός νόμος (Δευτ. 19, 15). Καί ἐδῶ μάρτυρες τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι μόνο οἱ στρατιῶται τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος, ὁ ἑκατόνταρχος, ὁ Πιλάτος, οἱ παριστάμενες γυναῖκες. Ἀλλά καί δύο ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων. Δύο κοινῶς ἀνεγνωρισμένα καί τιμώμενα πρόσωπα.

Οἱ ἐκκλησιαστικοί ποιηταί ἔβαλαν στό στόμα τῶν δύο αὐτῶν ἀνδρῶν θαυμασίους ἐπικηδεῖους θρήνους. Ἕνας ἀπό αὐτούς εἶναι καί ἐκεῖνος πού πλέκεται στό δοξαστικό τῶν ἀποστίχων τοῦ ἔσπερινου τοῦ πλ. α' ἤχου. Εἶναι ἕνας ἀπό τούς ὠραιότερους ὕμνους καί ψάλλεται καί κατά τήν ἡμέρα τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου, τήν Μεγάλη Παρασκευή, καί κατά τήν ἀκολουθία τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων:

«Σέ τόν ἀναβαλλόμενον τό φῶς ὡσπερ ἱμάτιον, καθελῶν Ἰωσήφ ἀπό τοῦ ξύλου σὺν Νικοδήμῳ καί θεωρήσας νεκρόν, γυμνόν, ἄταφον, ἐσυμπάθητον θρήνον ἀναλαβών, ὀδυρόμενος ἔλεγεν· Οἶμοι, γλυκύτατε

Ἰησοῦ! ὄν πρό μικροῦ ὁ ἥλιος ἐν σταυρῶ κρεμάμενον θεασάμενος
ζόφον περιβάλλετο καί ἡ γῆ τῶ φόβῳ ἐκνυμῖνετο καί διερρύννυτο ναοῦ
τό καταπέτασμα· ἀλλ' ἰδοῦ νῦν βλέπω σε δι' ἐμέ ἐκουσίως ὑπελθόντα
θάνατον. Πῶς σέ κηδεύσω, Θεέ μου; ἢ πῶς σινδόσιν εἰλήσω; ποίαις χερσί
δέ προσψαύσω τό σόν ἀκήρατον σῶμα; ἢ ποία ἄσματα μέλψω τῇ σῇ ἐξόδῳ,
οἰκτίριμον; Μεγαλύνω τά πάθη σου, ὑμολογῶ καί τήν ταφήν σου σύν τῇ
ἀναστάσει κραυγάζων· Κύριε, δόξα σοι».

Ἄν ὁ Ἰωσήφ καί ὁ Νικόδημος εἶναι οἱ μάρτυρες τοῦ θανάτου καί τῆς ταφῆς, αἱ μυροφόροι γυναῖκες εἶναι οἱ πρῶτοι μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως. Αὐτές πού ἐπεθύμησαν νά συμπληρώσουν τίς ἐλλείψεις τῆς ἐσπευσμένης ταφῆς, ἀλλ' ἀντί νά ἀλείψουν μέ μῦρα τό νεκρό σῶμα, ἀντί νά κλαύσουν γιά τόν νεκρό, ἔγιναν οἱ πρῶτοι θεαταί τοῦ κενοῦ τάφου καί πρῶτες αὐτές ἄκουσαν ἀπό τό στόμα τοῦ λευκοφόρου ἀγγέλου τό χαρούμενο καί παράδοξο μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως. Αὐτές ἔγιναν ἀπό Μυροφόροι εὐαγγελίστριαι κι' ἔφεραν τό εὐαγγέλιο τῆς ἐγέρσεως στούς μαθητάς καί στόν κόσμον.

Αὐτήν δέ ἀκριβῶς τήν μετάβασιν τῶν Μυροφόρων στό μνημα καί τό ἀγγελικό μήνυμα, τό ἄγγελμα τῆς Ἀναστάσεως, ποιητικά ἐπεξεργάζεται τό δοξαστικό τῶν αἰνῶν τοῦ β' ἡχου. Εἶναι ποίημα τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ καί ἐμπνέεται ἀπό τήν σχετική ἀναστάσιμον περικοπή τοῦ Κατά Μάρκον Εὐαγγελίου (Μάρκ. 16, 1-8), τό Β' ἑωθινό Εὐαγγέλιο τῶν Κυριακῶν:

«Μετά μύρων προσελθούσαις ταῖς περί τήν Μαριάμ γυναιξί καί
διαπορουμέναις πῶς ἔσται αὐταῖς τυχεῖν τοῦ ἐφετοῦ ὠράθη ὁ λίθος
μετρημένος καί θεῖος νεανίας καταστέλλων τόν θόρυβον αὐτῶν τῆς
ψυχῆς· Ἠγέρθη γάρ, φησιν, Ἰησοῦς ὁ Κύριος· διό κηρύξατε τοῖς κήρυξιν
αὐτοῦ μαθηταῖς εἰς τήν Γαλιλαίαν δραμεῖν Ἄ καί ὄψεσθαι αὐτόν
ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, ὡς ζωοδότην καί Κύριον».

Καί πάλι λοιπόν τήν Κυριακή τῶν Μυροφόρων θά δοξολογηθῇ ὁ νικητής τοῦ θανάτου καί τοῦ Ἄδου. Ὁ νεκρός – τό βεβαιώνουν ὁ Ἰωσήφ καί ὁ Νικόδημος, πού ἔγινε ζῶν – τό βεβαιώνουν αἱ Μυροφόροι. «Ἡ Ζωή ἢ ἀθάνατος» πού κατέβη στό βασιλεῖο τοῦ Ἄδου καί ἐνέκρωσε τόν Ἄδη μέ τό ἀνέσπερο φῶς Του, μέ τήν ἀστραπή τῆς Θεότητός Του. Αὐτός πού ἀνέστησε τούς πεθαμένους ἀπό τά σκοτεινά μνήματα. Ὁ ζωοδότης, πού μέ τήν ἀνάστασί Του σύναψε σέ ἀτελεύτητο δοξολογία τίς δυνάμεις τῶν οὐρανῶν καί τούς λαούς τῆς γῆς. Αὐτός πού ἀπέθανε καί κατέβη στόν Ἄδη, γιά νά μᾶς ἀνεβάσῃ μέ τήν ἔγερσί Του στούς οὐρανοῦς.